

Årsplan

2021-2022



Lille-Jong Barnehage

En verdifull hverdag i Lille-Jong



Bærumsbarnehagen

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
Årshjul	2
Velkommen til barnehageåret 2020/2021 i Lille-Jong Barnehage	3
- Barnehagen – en pedagogisk virksomhet	
- Bærumsbarnehagen	
Presentasjon av barnehagen, barnegruppen, personalgruppen og styreform	4
- Visjon og verdier	5
- Dagsrytme	6
- Evaluering barnehageåret 2020/2021	7
- Neste års satsningsområde	8
Barnehagens pedagogiske arbeid	9
Barnehagens verdigrunnlag	
- Barn og barndom	
- Demokrati	
- Mangfold og gjensidig respekt	10
- Likestilling og likeverd	
- Bærekraftig utvikling	
- Livsmestring og helse	11
Barnehagens formål og innhold	12
- Omsorg	
- Danning	
- Læring	13
- Vennskap og fellesskap	
- Kommunikasjon og språk	14
Barnas medvirkning	16
Samarbeid mellom hjem og barnehage	17
Overganger	19
- Når barnet begynner i barnehagen – tilvenning	
- Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager	
Planlegging, vurdering og dokumentasjon	20
Barnehagens arbeidsmåter	21
- Progresjon	
- Barnehagens digitale praksis	
Barnehagens fagområder	22
- Kommunikasjon, språk og tekst	
- Kropp, bevegelse, mat og helse	23
- Kunst, kultur og kreativitet	24
- Natur, miljø og teknologi	25
- Antall, rom og form	26
- Etikk, religion og filosofi	27
- Nærmiljø og samfunn	
Plan for kompetanseutvikling	28
Tverrfaglig samarbeid	29

Årshjul			
Måned:	Barn:	Foreldre:	Ansatte:
August	Tilvenning av nye barn	Tilvenningssamtale for nye foreldre.	Planleggingsdag 12/8 (Felles i kommunen) Personalmøte
September	Tilvenning av nye barn Brannøvelse	Foreldremøte og ekstraordinært årsmøte Dugnad	Personalmøte Evaluering av tilvenningsperioden (Høstferie i skolen f.o.m 4.10 t.o.m 8.10)
Oktober		Foreldresamtaler	Personalmøte Gjennomgang av enkeltbarn til foreldresamtaler
November			Planleggingsdag 29/10 (felles i kommunen) Personalmøte Medarbeidersamtaler
Desember	Nissefest Vi har åpent den 23.12	Grøttest	Personalmøte (Juleferie skolen f.o.m 22.12)
Januar			Planleggingsdag 3.1 Personalmøte Vurdering av første halvår
Februar	Karneval		Personalmøte (Skolens vinterferie 21.-25.2)
Mars			Personalmøte Påskeferie fom 11.april
April		Foreldremøte og årsmøte Dugnad	Påskeferie t.o.m 18.april Planleggingsdag 29.4 Personalmøte
Mai	Fotografering Vårleker	Foreldresamtaler	Planleggingsdag 27/5 Personalmøte Medarbeidersamtaler
Juni		Foreldremøte nye foreldre Besøksdag nye barn Sommerfest	Personalmøte Vurdering av barnehageåret
Juli	Sommerstengt		Fra og med 4/7 tom 31/7

*barnehagen er stengt på planleggingsdagene.

Velkommen til barnehageåret 2021-2022

Lille-Jong Barnehage SA

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet med et viktig samfunnsmandat, og i Barnehageloven §1 står det: «I samarbeid og forståelse med hjemmet skal barnehagen ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste».

Hvert år lager vi i Lille-Jong en årsplan som inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, dannelse, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barnas hjem. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold (§2), barns rett til medvirkning (§3) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen vår sier også noe om hva vi ønsker å fokusere spesielt på i den kommende perioden.

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte. I tillegg til årsplanen utarbeides det planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Bærumsbarnehagen

I Bærum kommune er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en barnehagemelding for Bærumsbarnehagen; *Barnehagemelding 2015-2025*. Arbeidet med barnehagemeldingen skal bidra til at det blir et likeverdig og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og lek, språk og god helse er spesielle faglige satsingsområder.

Som oppfølging av barnehagemeldingen utarbeides det kvalitetsplaner for perioder på tre år. Dette er planer som skal bidra til å sikre tidlig innsats og bedre læring for barna i Bærumsbarnehagen. Fra 2019 er det laget en kvalitetsplan; *Lek og læring- rammeverk for bærumsbarnehagen*, og i denne planen legges det hovedvekt på:

- Kommunikasjon og språk
- Livsmestring
- Digital barnehage

Presentasjon av barnehagen vår

Lille-Jong Barnehage SA åpnet i 1994 og er en liten, foreldredrevet barnehage på Slependen i Bærum. Barnehagen leier store, lyse lokaler av Bærum Kommune og åpningstiden er fra 07.30 til 16.45. Vi holder stengt jul, påske og fire uker i juli.

Barnehagen ligger innerst i en blindvei med skog, åker, akebakke og en bondegård som nabo, og vi er medlem av Private Barnehagers Landsforbund (PBL).

Adresse: Lars Jongs vei 52, 1341 Slependen

Telefon: 479 58 404

E- post: styrer@lillejong.no

Hjemmeside: www.lillejong.no



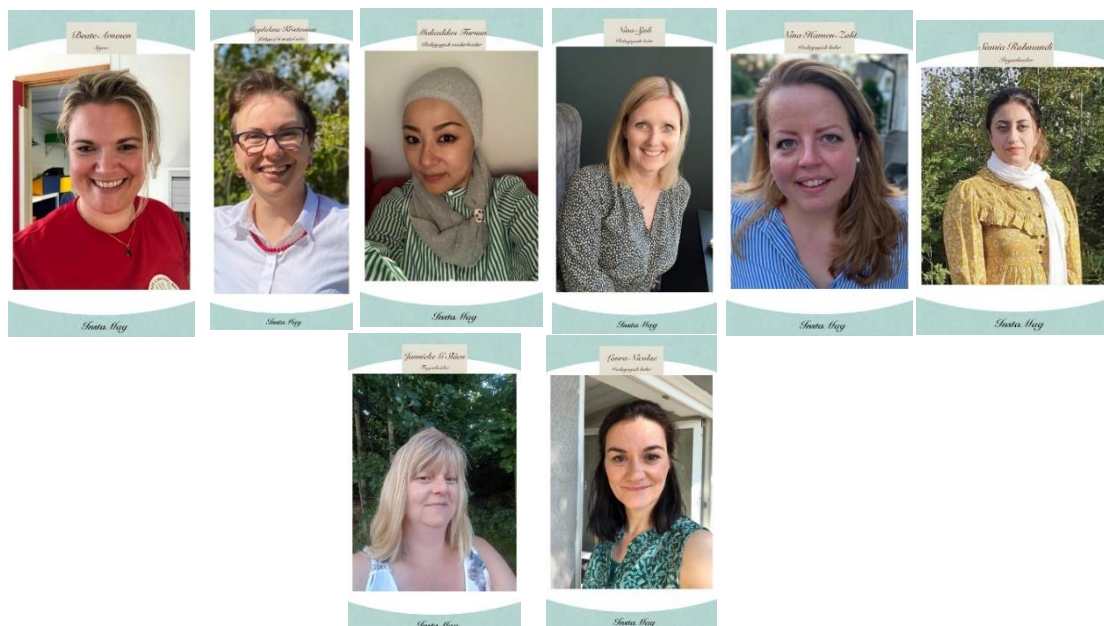
Barnegruppen:

I Lille-Jong er det plass til 18 barn fra 1-3 år. I år er vi xx gutter og xx jenter. Deler av dagen deler vi barna i faste grupper. Hver gruppe har en fast barnehagelærer som sikrer et pedagogisk innhold tilpasset barna. Gruppeinndelingen er et utgangspunkt, men dersom vi ser det hensiktsmessig vil det endres underveis.

Gruppe:	Fødselsår:	Ansvarlig pedagog:
Sommerfugler	2019	Nina S
Marihøner	2019	Nina HZ
Maur	2019 2020	Laura

Personalgruppen:

Vi har en 60% styrerstilling, og det er seks ansatte på avdeling hver dag.



Lille-Jong barnehages organer:

Eierstyret består av 4 foreldre valgt på barnehagens årsmøte, og er ansvarlig for at barnehagen drives etter gjeldende lover, forskrifter, Rammeplan for barnehagen og vedtekter. Styrer skal til enhver tid gi styret informasjon om driften av barnehagen. Styret er sammensatt av styreleder, sekretær, HMS-ansvarlig og økonomiansvarlig. Styrer er tilstede på styremøtene, men har ikke stemmerett.

Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen, og skal bli forelagt saker av viktighet for foreldrenes forhold til barnehagen. Leder av SU kaller inn til møte ved behov.

SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Det skal godkjenne årsplanen og bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold, virksomhet og forhold til foreldrene. Utvalget har tre medlemmer med representanter fra styret, foreldre og personalet. Styrer har møte- og uttalerett.

Visjon

Vår visjon er: **“EN VERDIFULL HVERDAG I LILLE-JONG”**

Med denne visjonen ønsker vi at både barn, foreldre og personal skal oppleve en hverdag preget av trygghet, omsorg, gode opplevelser, lek og læring. Barna skal oppleve å bli sett, hørt og kost med og de skal få erfaringer tilpasset seg og sitt behov. Vi er opptatt av at det skal være kvalitet i alle situasjonene i hverdagen; levering, lek, måltider, stell, garderobesituasjon, utelek, turer, søvn/hvile, samlingsstund, aktiviteter og henting. For å hjelpe oss med å sette visjonen ut i livet har vi valgt et sett med verdier som skal drive oss videre, gjøre oss tydelige og hjelpe oss til å ta beslutninger og gjøre prioriteringer i hverdagen.

Verdiene som skal prege arbeidet vårt er:

TRYGGHET – omsorg og nærhet, faste rutiner, stabile voksne, grensesetting, fokus på barnets beste, respekt

TILSTEDEVÆRELSE – voksne som er tilstede både fysisk og psykisk – for barna, foreldrene og hverandre, fleksibilitet, tilbakemeldinger, å glede seg med barna

TILPASSEDE UTFORDRINGER – individualitet, å se hvert enkelt barn og møte det der det er, gi rike erfaringer og opplevelser, støtte barna i å mestre selv og hjelpe dem til å strekke seg videre.



Dagsrytme

Dagsrytmen i Lille-Jong skal være forutsigbar og være med på å gi barna faste holdepunkter i hverdagen slik at den oppleves trygg.

07.30	Barnehagen åpner	
07.30-08.30	Frokost	Medbragt for de som ønsker å spise i barnehagen
08.30-10.30	Lek, aktiviteter inne/ute, tur	Vi deler oss i Sommerfugler, Marihøner og Maur fra ca kl 09.00 til etter soving/hviling.
10.30	Bleieskift og håndvask	Selvstendighetstrening (hente bleie, ta på seg buksen sin, ta såpe og vaske/tørke hender selv). Dersom barna er motiverte legger vi til rette for dotrening i samarbeid med foreldrene.
10.45	Samlingsstund	Tilpasset barnehagens planer, barnas alder og interesser.
11.00	Lunsj	Matpenger (kr. 595,-/mnd) dekker -varm lunsj fra Barn Til Bords to dager i uken -smøremåltid tre dager i uken, -yoghurt/havregryn/knekkebrød/ris/pasta, melk og frukt hver dag.
11.30	Sove-/hviletid	De fleste barna sover ute i vogn, men det er også muligheter for å sove/hvile inne.
	Lek inne	
Ca 13.45	Bleieskift og håndvask	
Ca 14.00	Ettermiddagsmåltid og frukt	
Ca 14.30	Lek og aktiviteter inne/ute	På våren, sommeren og høsten vil vi være mye ute på ettermiddagene. I vintermånedene kommer vi til å være mer inne.
16.45	Barna skal være hentet	
17.00	Barnehagen stenger	

Alle tidene er ca-tider og vi legger vekt på å ha god tid og oversiktlige overgangssituasjoner. For noen barn vil dagsrytmen se annerledes ut da barnas egne sove- og spisemønstre tillegges stor vekt.

Evaluering av barnehageåret 2020/2021

Et veldig annerledes år. Kohorter, rødt nivå, gult nivå, karantene, smittevernregler og FHI har blitt kjente ord.

Dette barnehageåret fortsatte vi å bruke Babblarna-figurene som grenseobjekter, og alle de nye fikk laminert bilde av de ansatte, barnehagen og alle Babblarna med seg hjem. Foreldrene ble oppfordret til å titte på og snakke om bildene, eventuelt supplere med youtube og evt andre Babblarneeffekter hvis man hadde. Det var tydelig at foreldrene hadde fulgt opp dette, da vi så at barna kjente igjen figurene og sangene og vi opplevde at Babblarna som grenseobjekt var med på å lette tilvenningen for barna. Det har vært så populært med Babblarna at de har vært med oss gjennom hele barnehageåret i ulike temaer og settinger. De har også fått nye familiemedlemmer; Sosso, Giggi, Goggo, Gagga, Sassa og Sissi.



Vi opplever at planene, rutinene og gruppene har fungert bra. Vi har vært gode på å følge en fast dagsrytme, fordi vi mener at det skaper forutsigbarhet og trygghet for de aller minste barna. Vi har også vært fornøyd med å ha tomånedersplaner for det pedagogiske innholdet, og gjennomføringen av disse planene har fungert bra – selv i kohorttider. Gruppene har hatt felles overordnet tema, som har blitt individuelt tilpasset.

Kid-plan har kommet for å bli, og vi har fått et godt system ift registrering av levering, henting og soving. Vi har fortsatt noe å øve på ift å registrere andre detaljer. Bilder blir raskt lastet opp slik at foreldre kan se hva vi har gjort i løpet av dagen.

Før jul svarte foreldrene på en brukerundersøkelse fra udir som tok for seg barnehagehverdagen til barna. Vi er kjempestolte over at vi klarte å holde det gode resultatet fra i fjor på 5.0 på hvor fornøyde foreldrene totalt sett er med barnehagetilbudet. Toppscore gjør oss stolte og ydmyke, samtidig som vi blir supermotiverte for å fortsette å levere et høykvalitetstilbud. Siden uteområdet vårt er lite vektlegger vi å gå mye på tur. I kohorttiden brukte vi nærområdene ekstra mye, og også i mer normal drift er vi hyppig i skogen, på jordet, på Emma Hjorth, hilser på hestene, kaster stein i bekken og undersøker lekeplassene i området.

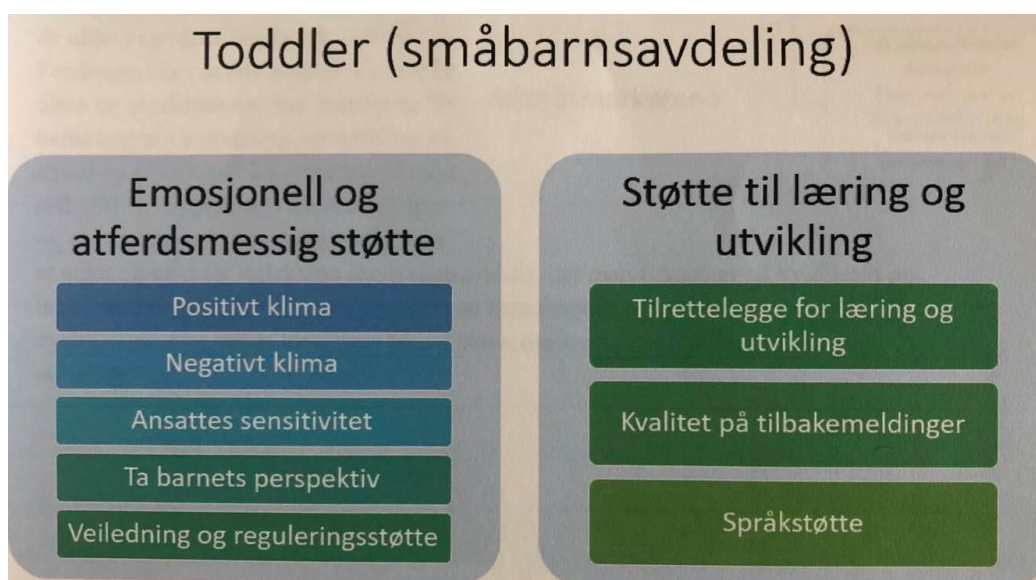
På grunn av korona fikk vi ikke hatt foreldremøte på slutten av året som vi pleier, og fikk dermed ikke invitert foreldrene til å komme med innspill og kommentarer på vanlig måte. Vi har imidlertid hatt tett dialog under kohorttiden og foreldresamtaler på slutten av barnehageåret slik at alle har hatt muligheten til å komme med innspill, spørsmål, ris og ros. Vi opplever i det store og det hele at foreldrene er tilfredse med det pedagogiske tilbudet barna får i barnehagen. Vi skal i år allikevel sette enda mer fokus på de voksnes relasjon med barna;

Neste års satsningsområde «Tett på»

«TETT PÅ- kvalitetsutvikling i bærumsbarnehagen» er et helhetlig system utarbeidet for å styrke kompetanse og kvalitet i barnehagene i Bærum kommune.

Gjennom «TETT PÅ» ønsker vi å etablere et helhetlig system for å støtte barnas utvikling og læring som bygger på nyere forskning om kvalitet i barnehagen. Målet er at de ansatte skal bli enda bedre til å fremme barnas trygghet, trivsel, læring og språkutvikling i hverdagen. Samspill med varme og stimulerende voksne er barnehagekvalitet for alle barn, og vil legge et grunnlag som all utvikling og livsmestring bygger på.

I TETT PÅ skal CLASS (Classroom Assessment Scoring System) brukes som verktøy for å måle og forbedre kvaliteten i bærumsbarnehagen. Følgende områder, og kvaliteten på disse, blir det fokusert på: **emosjonell og atferdsmessig støtte og støtte til læring og utvikling.**



Aktiviteter i TETT PÅ

I TETT PÅ skal alle ansatte bli godt kjent med de ulike kvalitetsområdene og hva som er god barnehagekvalitet. Dette skal skje gjennom ulike aktiviteter:

- Felles planleggingsdager og personalmøter for alle ansatte
- Sertifisering av observatører fra hver barnehage
- Observasjon av avdeling og tilbakemelding
- Veiledning av ekstern mentor

Barnehagens pedagogiske arbeid

Barnehagens verdigrunnlag

Nytt kapittel i barnehageloven (*kapittel VIII Psykososialt barnehagemiljø*) trådte i kraft 1. januar 2021

De nye reglene pålegger barnehagen å arbeide kontinuerlig for å fremme helse, trivsel, lek og læring hos barna. Barnehagen skal ha nulltoleranse mot krenkelser overfor barna, og aktivitetsplikten skal sikre at det iverksettes tiltak straks dersom ett eller flere barn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv. (Rammeplanen s.8)

Som visjonen vår sier noe om er vi i Lille-Jong opptatt av at hverdagene skal være gode og at det skal være kvalitet i hverdagssituasjonene. Det krever et bevisst forhold til hvordan hverdagssituasjonene kan brukes pedagogisk, samt kunnskap om hva som gjør at barn trives, utvikler vennskap samt at det legges til rette for lek. Vi prioriterer at barna skal få mye tid til fri lek, men da alltid med støtte av voksne som observerer, veileder, støtter og videreutvikler leken sammen med barna. Trygghet og trivsel er alltid i fokus, helt fra tilvenningsperioden og videre gjennom målrettet arbeid med relasjoner. Vi skal tenke barnas beste i alle avgjørelser og vårt mål er at barna skal utvikle et positivt selvbilde og tro på seg selv, samtidig som de blir møtt med og utvikler egen evne til empati.

Demokrati

Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter. (Rammeplanen s.8)

Barna i Lille-Jong skal bli sett og hørt, og vi er spesielt oppmerksomme på å observere barnas non-verbale kommunikasjon da de er i en alder hvor mange ikke kan uttrykke så mye verbalt enda. Vi anerkjenner barnas initiativer og lar dem være med å forme hverdagen samtidig som de får erfare at ting ikke alltid kan bli slik de ønsker. (Mer om dette under medvirkning.) Vi ønsker at barna skal få positive opplevelser med det å være en del av et fellesskap, samtidig som de erfarer at vi må ta hensyn til hverandre og respektere hverandre for at det skal fungere.



Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. (Rammeplanen s.9)

For barna er det viktig å oppleve at de er en viktig brikke i fellesskapet, og at de er verdifulle akkurat som de er. De skal føle seg sett og anerkjent uavhengig av kulturelle og individuelle forutsetninger, og vi kan undre oss over likheter og ulikheter uten at det betyr at noe er riktigere enn noe annet. Ved å gi barna varierte impulser og opplevelser kan de få erfaringer med at folk er ulike, at det er en bra ting og at alle skal vise hverandre respekt.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling. (Rammeplanen s.10)

Vi mener at hvert barn skal bli møtt for det barnet det er og at det skal få like mye oppmerksomhet uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå og sosial og kulturell bakgrunn. Vi er opptatt av at barna skal få 100 muligheter i stedet for 2, og at de skal få anledning til å utvikle seg med alle de muligheter og egenskaper de har fått i kraft av det mennesket de er født som – uavhengig av om de er gutt eller jente. I likestillings- og likeverdsperspektivet er det viktig med bevisstgjøring i personalgruppen med tanke på hvordan vi kommuniserer med barna, hvilken forventninger vi har til de ulike kjønnene, og om hvordan vi kan sikre at jenter og gutter har like muligheter til å bli sett og hørt uavhengig av tradisjonelle kjønnsrollemønstre.

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen. (Rammeplanen s.10)

Vi vektlegger uteliv og går mye på tur i nærmiljøet. Vi vil gi barna gode opplevelser i naturen slik at de blir glade i å være i den, lærer seg respekt for hvordan man kan bruke den og får gode holdninger i forhold til viktigheten av å ta godt vare på den. Blant annet snakker vi om hvordan avfall og plast i naturen kan være farlig for dyrene og at vi derfor må hjelpe til å rydde opp rundt oss.



Bærum kommune skal være en klimaklok kommune, og vi ønsker å følge opp denne satsingen på flere måter. Vi har fokus på redusert forbruk og gjenbruk, og vi kildesorterer plast, papir, glass/metall, matavfall og farlig avfall. I tillegg velger vi gjenvinnbare og miljøvennlige alternativer der det er mulig.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

I rammeplan for barnehagen s 31 står det også at "barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser».

Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. (Rammeplanen s.11)

For at barn og voksne skal trives i barnehagen er det viktig med et godt psykososialt miljø. Barna skal oppleve å bli sett og hørt, og de skal oppleve å være en del av et fellesskap. De ansatte skal se hvert enkelt barn og alle skal møte hverandre med respekt, anerkjennelse, forutsigbarhet, beskyttelse, trygghet, omsorg, tid og lydhørhet. De ansatte må observere barnas følelsesmessige uttrykk og sørge for gode relasjoner mellom barn og voksne som vil fremme barnas positive selvbylde, trivsel og læring.

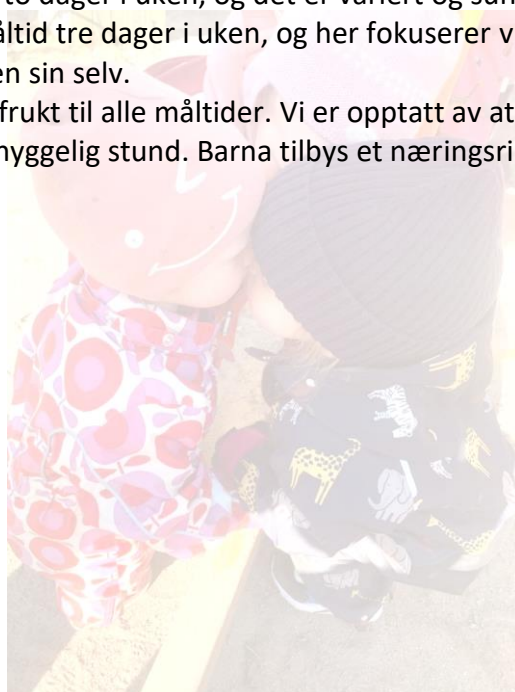
I barnehagen vår er vi opptatt av at barna skal få et positivt forhold til kroppen sin, at de skal glede seg over de egenskaper og muligheter den har og at de skal bli glade i å være i aktivitet.

Vi skal i år følge «Æ e mæ», en helhetlig modell for forebygging av vold og seksuelle overgrep mot barn. Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er vi i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages. Personalet skal kjenne til opplysningsplikten til barnevernet, jf. barnehageloven § 22. (Rammeplan for barnehagen, 2017 s. 13).

Vi har et eget rom for å fremme bevegelsesglede, og i ballrommet får barna muligheten til å tumle rundt, klatre, kaste, hoppe osv. Vi har også fokus på utelek og turer i variert terreng.

Barna i Lille-Jong har med seg frokost selv, men resten av måltidene serverer barnehagen. Vi får varm lunsj fra Barn Til Bords to dager i uken, og det er variert og sunn mat laget fra bunnen. I tillegg har vi smøremåltid tre dager i uken, og her fokuserer vi på at barna skal få delta og etter hvert smøre maten sin selv.

Vi serverer grønnsaker og/eller frukt til alle måltider. Vi er opptatt av at vi skal ha god tid når vi spiser og at det skal være en hyggelig stund. Barna tilbys et næringsrikt kosthold og et variert utvalg av frukt og grønt.



Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.

Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna. (Rammeplanen s 19)

Omsorg

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet i Lille-Jong og komme til uttrykk når barna leker og lærer, i stell, måltider og ved påkledning. Dette krever at vi er et ansvarsbevisst personale som er nærværende og engasjerte i det enkelte barns trivsel og utvikling. Omsorg er en viktig forutsetning for barns lek og utvikling. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og til andre, gode relasjoner og til gradvis å ta større ansvar for seg selv og fellesskapet.

Hva preger en omsorgsfull relasjon i Lille-Jong:

- lydhørhet
- nærhet og fysisk kontakt
- trøst
- anerkjennende kommunikasjon
- se hvert enkelt barn og dets behov
- innlevelse
- forutsigbarhet
- gi barna varierte utfordringer og erfaringer
- legge til rette for et godt læringsmiljø
- voksne som viser evne og vilje til samspill
- voksne som forteller barna hva vi vil at de skal gjøre, fremfor hva de *ikke* skal gjøre i grensesettende situasjoner
- sette fokus på positiv oppmerksomhet; "så fint at du..."
- gå bort og snakke med barnet, ikke rope

Danning

Danning er en kontinuerlig og livslang prosess som skjer i møtene mellom mennesker og i samspill med omgivelsene. Barnet utvikler et bevisst og aktivt forhold til omgivelsene og en evne og vilje til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Gjennom gode dannelsprosesser settes barn i stand til å håndtere livet ved at de utvikler evnen til å forholde seg prøvende og nysgjerrige til omverdenen og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap. Danning rommer utvikling, læring, omsorg, oppdragelse og sosialisering. Barna skal gjøres klare for det de vil møte senere i livet. I Lille-Jong skal barna

få oppleve det å få venner, hvordan vi møter hverandre og hvordan vi håndterer konflikter. De skal lære å være sammen og hva som må til for å kunne være en del av et fellesskap. Barna skal lære å bli selvstendige, de skal ved hjelp av voksne nå nye mål og de voksne skal være der for å støtte og oppmuntre. Oppdragelse og danning skal skje i nær forståelse med barnas hjem.

Læring

Små barn erfarer og lærer hele tiden, i både uformelle og formelle situasjoner. For å kunne lære må barna være trygge, og en god tilvenningsperiode og trygghet prioriteres høyt i Lille-Jong! Læring foregår gjennom omsorg, lek og danning i det daglige samspillet mellom barn og mellom voksne og barn. I de formelle læringssituasjonene er aktiviteter forberedt og ledet av personalet, mens de uformelle læringssituasjonene er nærmere knyttet til hverdagsaktiviteter og her-og-nå-situasjoner. I Lille-Jong er barna små og mye tid brukes på stell, måltid og påkledning. Vi er veldig opptatt av kvalitet i hverdagssituasjonene og at disse situasjonene skal brukes pedagogisk. Vi skal prioritere å ha god tid, samtale med barna, undre oss sammen og veilede. (Se for øvrig avsnittet om barnehagens visjon og verdier.) Læring foregår ikke bare i samspillet med oss voksne, men også i samspillet barna imellom. Barna observerer hverandre og utvikler nysgjerrighet, og vi voksne må motivere og være gode forbilder med tanke på hvordan vi kommuniserer både gjennom det verbale og det non-verbale språket. Alle barn er forskjellige, og det er viktig med en individuell tilnærming. Det er også utrolig viktig at barna får mulighet til å prøve og feile, at de får mestringsopplevelser og at de møter voksne som støtter og hjelper dem i sin utforskning med omsorg, trygghet og motivasjon.



Vennskap og fellesskap

Å føle seg ønsket og satt pris på er en god følelse, og å føle seg som en del av et fellesskap og oppleve glede og mestring ved å være sammen med andre er noe alle skal oppleve i Lille-Jong. For at barn og voksne skal trives i barnehagen er det viktig med et godt psykososialt miljø og vi jobber mye med å utvikle stabile og trygge relasjoner. Utvikling av sosial kompetanse står sentralt i arbeidet vårt, og det å lære seg å ta initiativ til å utvikle og bevare vennskap vektlegges. Vennskap må læres, og barn lærer å forholde seg til andre når de møtes i lek og samspill. De voksne skal være aktive og støtte barna i konfliktsituasjoner, gjøre barna oppmerksomme på følgene av egen adferd og ta aktiv bruk av hverdagssituasjonene. Vi arbeider med empati, pro-sosial utvikling, selvhevdelse, selvkontroll og lek, glede og humor.



Vi vil at ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehagen. Det er utarbeidet en handlingsplan mot mobbing i Bærumsbarnehagen som vi forholder oss til og arbeider ut fra. Mobbing kan i barnehagen komme til uttrykk som utestenging fra lek, sårende karakteristikk og fysiske handlinger. Vi arbeider med trygghet, vennskap og sosial kompetanse som forebyggende tiltak mot mobbing og utenforskap.

For å arbeide mot utenforskap og mobbing skal vi i Lille-Jong ha:

- tydelige verdier og felles holdninger hos personalet
- tilstedeværende og varme voksne som har tillit til barna og som er tydelige på hva de forventer av dem slik at det er lett å forstå hva som er greit og hva som ikke er greit
- voksne som kjenner alle barna godt, og som observerer og tilrettelegger for etablering av gode relasjoner, vennskap og aktiviteter slik at alle føler mestring
- et målrettet arbeid med sosial kompetanse og et godt psykososialt barnehagemiljø
- lære barna å gjenkjenne og sette ord på følelser, å sette egne grenser og akseptere andres
- voksne som kan være veiledere i utfordrende relasjoner og situasjoner. Noen ganger som gode rollemodeller, andre ganger korrigerende, vise og veilede.
- et nært og godt samarbeid mellom barnehage og hjem. Foreldrene skal få informasjon om handlingsplanen mot mobbing, bevisstgjøres sin rolle som barnas viktigste rollemodeller og være trygge på at de blir tatt på alvor hos personalet ved bekymringer.

Kommunikasjon og språk

Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk, og barna i barnehagen vår er i en alder der språket utvikler seg fra dag til dag. Vi vet at det å lære språk har stor betydning for barnas generelle utvikling, glede og trivsel. Språkstimulering er en av barnehagens viktige oppgaver, og barna skal møte og være del av et rikt og variert språkmiljø i vår barnehage. Språklig kompetanse er avgjørende for å kunne kommunisere med andre, delta i lek og ha medvirkning i hverdagen. Samhandling gjennom kroppsspråk og lek med lyder er en vesentlig del av våre barns måte å tilnærme seg andre på. Det er derfor viktig at barna får bekreftelse på egen kommunikasjon og møter voksne som setter ord på ting og bruker begreper i hverdagen. Vi ønsker at barna skal kunne gjøre seg forstått og fremme egne interesser og behov, enten det er med kroppsspråk, mimikk, tegn eller verbalt. Vi bruker en del Tegn-til-tale, som vil si at vi underbygger setningenes meningsbærende ord med tegn. Dette er en god hjelp til å forstå og gjøre seg forstått for mange barn. Det er viktig at barna føler glede ved å kommunisere med andre da det er av avgjørende betydning for videre utvikling av talespråket.



I Lille-Jong bruker vi Babblarna som grenseobjekt, men også som språkpedagogisk materiale. De er hentet fra Karlstadmodellen, som kort fortalt er et verktøy for hvordan man steg for steg kan hjelpe barna videre med tale og språk. Babblarna-serien er laget for å vekke nysgjerrighet og lyst til å lære, og gir et utmerket utgangspunkt til å leke med og utvikle språket. Når man babler og leker trener man aktivt på språklyder, språkmelodi, begreper og grammatikk

Hvordan vi vil legge til rette for et godt språkstimulerende miljø i Lille-Jong:

- lyttende, interesserte og bekræftende voksne
- «snakke oss gjennom» hverdagssituasjonene
- gi barna førstehåndserfaringer
- utvide barnas ordforråd, systematisk arbeid med begreper
- ha bøker tilgjengelig for barna
- titte i bøker sammen med barna/lese for dem (alle barn hver dag)
- fortelle for barna
- sang, rim og regler
- sette av mye tid til lek
- være tydelige, bruke enkle og ikke for mange ord
- mye samtale med barna
- spille spill
- digitale enheter
- bruke mye konkrete og bilder
- de voksne er bevisste at de er rollemodeller
- språkkartlegging ved behov

Standard for språkarbeid i Bærumsbarnehagen

Bærum kommune har utviklet en standard for språkarbeid som innebærer å heve kvaliteten og jobbe systematisk med språkarbeid samt sikre et likeverdig tilbud. Målet er at Bærumsbarnehagen bidrar til en god språkutvikling for alle barn, og dette skal skje i



samarbeid med foreldre og helsestasjon. Tiltak er blant annet at personalet kartlegger språkmiljøet i sin barnehage jevnlig, at hver barnehage har en språkansvarlig, at alle barn får se i bøker med personalet hver dag, at personalet jobber systematisk for å styrke barns ord- og begrepslæring, at vi setter ord på ting for barna og tar dem med i språkutviklende samtaler samt bruker språket i lek og utvikler en språklig bevissthet hos barna. Vi skal ha god kompetanse på

språk i personalgruppen, og vi skal drive med helhetlig observasjon og kartlegging av enkeltbarn. Barn som trenger ekstra språkstøtte skal fanges opp og følges opp, og vi skal bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen.

Barnas medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen s.27)

Vi i Lille-Jong barnehage ønsker å jobbe med barns medvirkning for at barna skal oppleve å ha innflytelse på egen hverdag og føle seg betydningsfulle. Barns medvirkning betyr ikke at barna skal få bestemme alt eller at de skal ta valg de egentlig ikke har forutsetninger for å kunne ta. Det betyr derimot at vi skal se intensjonen som ligger bak barna sin adferd, barna sitt kroppsspråk og barna sine verbale uttrykk. Vi skal ta barnas initiativer og ønsker på alvor og gi barna valg og påvirkningsmuligheter ut fra deres forutsetninger. Gjennom medvirkning vil barna få utvikle egne interesser, sosiale ferdigheter og lære at deres mening også er av betydning. Her i Lille-Jong er barna små og de formidler seg gjerne gjennom kroppsholdning, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk, og dette må vi voksne bruke til å forstå, se og tolke barns intensjoner.

Hvordan vi vil jobbe med barns medvirkning i Lille-Jong:

- bruke anerkjennende kommunikasjon
- snakke *med* barna
- ha voksne som jobber for å se hvert enkelt barn og dets behov
- være vare for barnas følelsesliv
- kunne forandre planer i forhold til barns spontanitet
- gi mye tid og rom for barns lek
- selvstendighetstrening; finne frem bleien sin, bestemme hva de vil ha på maten sin ol.
- utvikle personalets kompetanse innen barns utvikling gjennom ulike kurs
- observere og være lydhøre for barnas non-verbale kommunikasjon
- være lydhøre for barnas ideer, forslag og løsninger

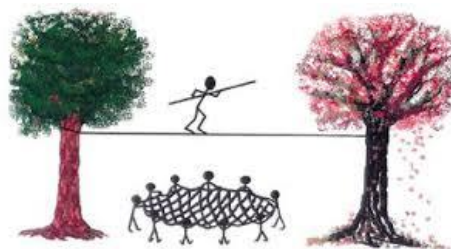
Dette krever at vi har en åpen og lyttende holdning, respekt for barnas perspektiv, god tid til samtaler, kunnskaper om barn i gruppe, solide relasjoner til hvert enkelt barn og at vi er bevisste vår innflytelse som rollemodeller.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. (Rammeplanen s. 29)

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling (jf. [barnehageloven](#) § 1).

Våre viktigste samarbeidspartnere er foreldrene. Det er de som kjenner barnet sitt best og som kan gi oss den informasjonen vi trenger for å kunne skape en best mulig hverdag for hvert enkelt barn. Vi er en liten barnehage med en liten foreldregruppe, og vi er opptatt av et nært samarbeid der kommunikasjonen preges av åpenhet, tillit og respekt. Det er viktig at foreldrene føler seg trygge på at barna har et godt sted å være, samt at vi gir dem den informasjonen de trenger og er ærlige med dem. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.



Den uformelle delen av kommunikasjonen mellom barnehage og hjem finner sted i leverings- og hentesituasjonene, og vi synes det er fint når foreldrene gir oss en liten oppdatering på morgenen. Ved henting gir vi informasjon om hvordan barnets dag har vært.

Foreldremøte nye foreldre	Før barnet starter i barnehagen har vi et foreldremøte der vi gir informasjon om barnehagen og hverdagen her. Foreldrene får også hilse på noen fra personalet og andre foreldre, ta en titt på lokalene og stille spørsmål.
Besøksdag	Nye barn og foreldre inviteres til uformelt samvær minst en formiddag i juni.
Tilvenningssamtale	En av de første dagene etter at barnet har begynt i barnehagen har vi en tilvenningssamtale med informasjonsutveksling.
Foreldresamtaler	I løpet av barnehageåret får foreldrene tilbud om minst to foreldresamtaler der vi snakker om hvordan det går med barnet i barnehagen og barnets utvikling. Vi avtaler også ekstra samtaler med foreldre når enten vi eller de ser at det er behov for det.

Foreldremøter	Ett foreldremøte på høsten (informasjon om kommende barnehageår) og ett på våren (evaluering av året, innspill fra foreldrene, bildefremvisning).
Årsmøter	Ekstraordinært årsmøte på høsten og årsmøte på våren.
Overføringsskjema	Kort informasjon om barnet gitt den nye barnehagen i samråd med foreldrene.
Brukerundersøkelse	Gjennomføres årlig (gjennom udir)
Styremøter/SU-møter	For foreldre valgt inn i styret eller samarbeidsutvalget.
Div foreldrearrangementer	Høstfest, Grøttest, Påskearrangement og Sommerfest

Våre forventninger til foreldre/foresatte:

- bidra til godt og åpent samarbeid med barnehagen
- si fra innen 09.30 når barna har fri/er syke
- gi beskjed dersom det er andre som skal hente barna
- lese informasjon som blir hengt opp/sendt ut på mail/lagt ut på hjemmesiden
- påse at barna har nok skift og klær til ulike værforhold og årstider
- at barnas klær er merket
- gi informasjon om hendelser som kan ha konsekvenser for barnas dag (dårlig søvn, sykdom i familien etc)
- delta og vise engasjement på foreldremøter, foreldresamtaler, årsmøter og dugnader
- respektere barnehagens åpningstider
- sette seg inn i og respektere regler for sykdom



Overganger

Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen s.33)

Tilvenningsperioden starter før sommeren da nye foreldre i barnehagen inviteres til et møte der de får informasjon, hilser på en del av personalet, ser lokalene og stiller spørsmål. En formiddag før sommeren kommer barn og foreldre på et formiddagstreff der de blir litt kjent med personalet, lokalene og hverandre, og de som ønsker det kan gjerne komme innom på besøk flere ganger. Vi legger stor vekt på at tilvenningsperioden skal oppleves god for barn og foreldre, og hvert barn får en primærkontakt som barnet er sammen med den første tiden og som har et spesielt ansvar for å følge opp barnet og foreldrene. Primærkontaktene er voksne som er trygge i den rollen og som har mye erfaring med tilvenning. Vi setter inn ekstra personalressurser under tilvenningsperioden slik at vi har god tid til hvert enkelt barn, og sammen med foreldrene lager vi individuelle løsninger etter barnas og foreldrenes behov. En av de første dagene har vi en tilvenningssamtale der vi utveksler informasjon, og vi har hyppig kontakt på sms/mms den første tiden.

I tilvenningsperioden oppfordrer vi til bruk av overgangsobjekt og grenseobjekt. Et overgangsobjekt er noe barnet har en følelsesmessig tilknytning til og som det tar med fra hjemmet til barnehagen, og hjem igjen ved barnehagedagens slutt. Dette kan for eksempel være en koseklut, smokk, bamse etc og kan gi barnet trygghet og ro. I tillegg jobber vi med grenseobjekter. Et grenseobjekt er noe barna skal finne både hjemme og i barnehagen, og som dermed skaper en sammenheng, er kjent og dermed oppleves trygt og som en brobygger mellom hjem og barnehage. I fjor brukte vi Babblarna-figurene som grenseobjekter, og det kommer vi til å gjøre neste år også. (Se mer under evaluering.)



Overgang til ny barnehage

Barna slutter i Lille-Jong til sommeren det året de fyller 3 år. På våren holdes det en foreldresamtale der det sammen med foreldrene fylles ut et overgangsskjema som leveres til den nye barnehagen. Ås barnehage, avdeling Vestre Jong ligger i samme bygg som oss og mange av barna som slutter hos oss begynner der. De barna som skal begynne i Ås er på besøk der noen ganger på forsommeren sammen med noen fra personalet hos oss, og en ettermiddag blir de også invitert opp sammen med foreldrene sine. Barn som begynner i andre barnehager inviteres ofte på besøksdag der sammen med foreldrene sine en eller flere ganger før ferien.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Planlegging gir grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk. Den er utgangspunkt for refleksjon og utvikling av barnehagens pedagogiske praksis og skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre, og gjøres med utgangspunkt i kunnskap om barns trivsel og utvikling.

Gjennomføringen av planene må være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning. Gjennom hele barnehageåret dokumenterer vi arbeidet vi gjør gjennom planer, referater og dokumentasjon. Dokumentasjonsarbeidet skal både inneholde informasjon til foreldrene og være et verktøy for de ansatte i det daglige arbeidet og planlegging i barnehagen. Dokumentasjonen synliggjør hvordan vi jobber for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen, og vi er bevisste barnas personvern. Vi henter derfor inn samtykke fra foreldrene for godkjenning av dette og andre ting som bla utlevering av telefonliste og publisering av bilder på nettsiden.

Årsplanen er den viktigste dokumentasjonen vi har, og ut fra den lager vi tomånedersplaner for hvordan vi skal jobbe. Vi legger jevnlig ut informasjon og dokumentasjon med bilder på passordbeskyttet område på KidPlan. Vi oppfordrer foreldrene til å laste ned bilder fra nettsiden og ha som minne fra tiden her. Andre måter vi dokumenterer på er gjennom kartleggingsverktøy og observasjonsskjemaer, og fremvisning av barnas kunst og dokumentasjon gjennom bilder. Vi har også foreldremøte, foreldresamtaler og ikke minst den daglige kontakten med foreldrene.

Vurdering av arbeidet i barnehagen er en forutsetning for videreutvikling og gjøres jevnlig. Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal støtte personalet i planlegging, det skal bidra til at utviklingen skjer på en bevisst måte og det skal være styrende i forhold til hva vi velger å følge opp og hva som er viktig.

Forhold som vil være gjenstand for vurdering er bla:

- planene våre
- barnehagens rutiner
- det enkelte barns utvikling og individuelle behov
- barnegruppen som helhet
- den enkelte voksne
- personalgruppen som team, arbeidsfordelingen vår
- foreldresamarbeidet
- brukerundersøkelsen
- kurs

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. (Rammeplanen s.43)

Progresjon

Alle barna i Lille-Jong skal lære, oppleve mestring, bli utfordret, utvikle seg og oppleve fremgang. Det er 18 ulike barn med ulike utgangspunkt og behov, og det er viktig for oss å se hvert enkeltbarn og møte det der det er. De skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter, og i og med at barna er i kontinuerlig utvikling er det viktig at arbeidet hele tiden har en progresjon og tilpasses barnet der det er akkurat nå. Dette sier vi også noe om i verdiene våre når vi snakker om tilpassede utfordringer. I oversikten over hvordan vi jobber med de ulike fagområdene kommer det til uttrykk at vi også sørger for progresjon gjennom utvidelse av opplevels- og erfaringsgrunnlagene, samt bevisst bruk av materialer, bøker, leker og utstyr.



Barnehagens digitale praksis

Vi bruker digitale verktøy som et pedagogisk verktøy til dokumentasjon, refleksjon, lek, kreativitet, kunnskap og læring. Barna skal få kjennskap til digitale verktøy og hva de brukes til. Smarttelefon, nettbrett, smartboard, pc og kopimaskin er eksempler på digitale verktøy som vi bruker i barnehagen.

I Rammeplan for barnehagen står det blant annet at bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring, men også at det skal brukes med omhu. Vi legger stor vekt på at de voksne skal delta aktivt med barna i deres utforsking, lek og skaping med digitale verktøy. Nettbrettet og smartboardet har tegneprogram der barna kan lage digitale tegninger, og prøve enkle apper som «SoundTouch». Telefonene brukes i hovedsak til å ta bilder av barna og høre på musikk, men vi kan også søke opp bilder og informasjon om temaer vi snakker om for å berike og utvide samtalen. Smartboardet brukes også til å høre og se musikkvideoer, der barna er med å gjøre bevegelser og danser til. Vi voksne skal alltid delta sammen med barna i aktivitetene vi tilbyr med digitale verktøy – i bevegelse, veiledning, samtaler og fellesskap. Vi vil legge til rette for at barna sammen med aktive voksne utforsker, leker, lærer og også selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.

Vi prøver ut apper som «SoundTouch» og «BookCreator» og andre som kommer anbefalt fra barnevakten.no.

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter. (Rammeplanen s.47)

Under følger en oversikt over hva Rammeplanen sier og noen stikkord for hvordan vi jobber med de ulike fagområdene i Lille-Jong. Vi har delt inn i 1-2-åringer og 2-3-åringer, men innholdet vil overlappe hverandre og innholdet for de eldste bygger på innholdet for de yngste.

Kommunikasjon, språk og tekst

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna

- uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter*
- bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter*
- videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd*
- leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord*
- møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer*
- opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale*
- utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter*

Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

1-2 åringene	2-3 åringene
Observere, lytte, erfare, pekebøker og billedbøker tilgjengelig, sette ord på ting, gjentakelser, enkle sanger, rim og regler, førstehåndserfaringer, begrepslæring, billedstøtte, få bekreftelse på verbale uttrykk, bli kjent med egne og andres følelser. høytlesning, eventyr, sang, begreper, rim, regler og historier er en del av barnas hverdag, får veiledning til å uttrykke seg og hjelp til samhandling med andre barn gjennom ord, kroppsspråk og ansiktsuttrykk, barna omgis av gode samtaler mellom voksne og barn, voksne som beriker barnas språk og er gode språklige rollemodeller, lyttende og forståelsesfulle voksne som undrer seg sammen med barna, bevissthet om stemmebruk, voksne som tar seg tid og bruker rolig, lav stemme som fremmer god atmosfære og ro hos barnet	Bøker med enkel tekst, rollelek, samtale, sanger med flere vers, språkgrupper, enkle eventyr, rim og regler, spill, kunne sette ord på følelsene sine, språkposer og være i kortere dialog med andre, deltakelse i samling, barna får fortelle fra opplevelser fra egen hverdag og øver på å presentere seg selv, får hjelp til å bruke språket i lek og relasjon med andre barn, trener på å bruke språket i lek og til å løse konflikter

Kropp, bevegelse, mat og helse

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna

- *opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt*
- *blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold*
- *videreutvikler motoriske ferdigheter, kropps- beherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper*
- *opplever å vurdere og mestre risikofyllt lek gjennom kroppslige utfordringer*

Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

1-2 åringene	2-3 åringene
Sansing, kroppslig mestring, utvikling av grovmotoriske ferdigheter ved bruk og utforskning av barnehagens ute- og innemiljø, kroppsbevissthet, korte turer i nærmiljøet, lek med puter og madrasser, utfordres til å klatre og balansere, sanger med bevegelse, knottepuslespill, variert og sunt kosthold, introduksjon av ulike matretter og nye smaker, trene på å spise og drikke selv samt fokus på måltidet som en hyggelig og sosial opplevelse, få kjennskap til ulike vær og føreforhold, fokus på god hygiene/håndvask, utvikling av finmotoriske ferdigheter ved bruk av ulike materialer, puttekasse, byggeklosser og knottepuslespill, prøve selv i påkledningssituasjon, sansestimulering gjennom lukter, smaker og ulike materialer	Litt lengre turer i ulendt terreng og på ulikt underlag, tur til Emma sansehus, utvikle kroppsbeherskelse og styrke, hoppe, løpe, klatre, sykle, benevne kroppsdelene, selvstendighetstrening (påkledning, bleie, do), oppmuntre til å bruke kroppen og prøve nye ting, puslespill med få brikker, sanger med bevegelse, bli kjent med klipping og liming, variert og sunt kosthold og fokus på god hygiene, bli glad i å være ute i ulike vær og føreforhold, motiveres til å utfordre seg selv til å klatre og balansere, utvikling av finmotoriske ferdigheter ved bruk av ulike typer materialer, legoklosser og puslespill, formingsaktiviteter som krever litt presisjon, klipping, spise og drikke selv samt fokus på måltidet som en hyggelig og sosial opplevelse, kjenner og kan si ifra når de er sultne og når de er mette, øve på å kle på seg det meste selv, fokus på god hygiene/håndvask



Kunst, kultur og kreativitet

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna

- har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer*
- tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede*
- bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne*
- møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre*
- bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk*
- opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet*

Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

1-2 åringene	2-3 åringene
Bli kjent med formingsmateriell som tegnesaker og maling, en hverdag med musikk, sang og dans, rim og regler, tilrettelagt sang- og musikkstund, tilby varierte formingsaktiviteter og ta i bruk forskjellige materialer, bruke materialer som finnes i naturen, dramatisering av kjente barnesanger ved bruk av bevegelse, stemmebruk eller konkrete, rytmeinstrumenter, utforske sammen med barna med utgangspunkt i barnets interesser	Utforske formingsmateriell, tilrettelagt sang- og musikkstund, enkel dramatisering, gi inspirasjon til fantasi og skaperglede, innbydende rom som inspirerer til kreativitet, tilgang på utkleddingstøy, legge til rette for rollelek, sang og dans, rytmeinstrumenter, utvikle fantasi og kreativitet, sang- og regelleker, farger



Natur, miljø og teknologi

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna

- *opplever og utforsker naturen og naturens mangfold*
- *får gode opplevelser med friluftsliv året rundt*
- *opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover*
- *får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen*
- *får kunnskap om dyr og dyreliv*
- *lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi*
- *får kjennskap til menneskets livssyklus*

Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

1-2 åringene	2-3 åringene
Erfare naturen i ulike årstider, dyr og dyreliv, små turer, samle naturmateriell, undre oss sammen over ting vi finner, bondegårdsbesøk, utelek i all slags vær, leke med Duplo, putteboks, kotte-puslespill, stoppe opp i naturen, undre oss og snakke om dyrene, utvikle respekt for natur og dyreliv og begynnende forståelse for å ivareta naturen, forsterke naturfenomener ved hjelp av forstørrelsesglass/bøker/nettbrett	Undre oss over variasjon i årstidene og været, tilgang på ulikt konstruksjonsmaterieil, miljøvern, kildesortering, maleteknikker, puslespill, turer i nabolaget, samle naturmaterieil, bondegårdsbesøk, utvikle kunnskap om insekter, dyr og natur gjennom turer/bøker/nettbrett, lære å ta vare på naturen og miljøet ved å være med å sortere søppel og plukke søppel, så frø og følge med på utviklingen fra frø til plante, lære om naturfenomener ved blant annet farge og fryse vann, innblikk i bruk av digitale verktøy



Antall, rom og form

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna

- *oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger*
- *utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper*
- *leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på*
- *erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse*
- *bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse*
- *undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter*
- *undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikk*

Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

1-2 åringene	2-3 åringene
Stableleker, sortering, puttekasser, knottepuslespill, bygge tårn, begreper, fingerregler, sanger, ulikt formingsmateriell, bli kjent med rommene man er i, orientering, bruke eventyr og sanger for å få en begynnende forståelse for tall, farger, former, plasseringsbegreper og sortering, påpeking av matematiske fenomener og bruk av matematiske begreper i hverdagen	Telle med konkrete, enkle puslespill, sanger, ulikt formingsmateriell, sortering, former, farger, plasseringsord, telle antall barn og voksne i ulike sammenhenger, bruk av matematiske begreper i daglige situasjoner, lage mønstre, spille enkle spill



Etikk, religion og filosofi

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna

- *får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen*
- *utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål*
- *får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier*
- *får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på*
- *utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap*

Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

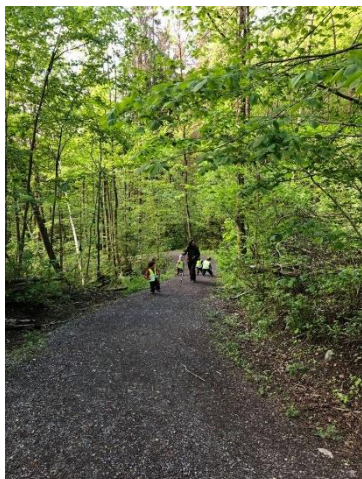
1-2 åringene	2-3 åringene
Markering av høytider, få erfaringer med å dele/ikke ta fra andre/min og din, sosial kompetanse, å finne glede i samvær og samspill med andre barn, få erfaringer med følelsesuttrykk, begynnende kjennskap til egne og andres grenser, få hjelp av voksne til å sette ord på handlinger og følelser, voksne som lytter og filosoferer og undrer seg sammen med barna	konfliktløsning, sosial kompetanse, å finne glede i samvær og samspill med andre barn, dele, gjenkjenne følelser, vente på tur, undring og spørsmål, verdier og normer, få kunnskap om ulike tradisjoner og verdien av likheter og ulikheter, utvikle respekt for ulikheter, utvikle respekt for dyr og planter, gi plass for undring og vitebegjær

Nærmiljø og samfunn

Rammeplanen sier:

Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna

- *oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet*
- *erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse*
- *utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt*
- *blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner*
- *blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer*
- *blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur*
- *får kjennskap til nasjonale minoriteter*



Stikkord for hvordan vi jobber med dette i Lille-Jong:

1-2 åringene	2-3 åringene
Bli trygge i barnehagen, bli kjent og oppleve tilhørighet til barnehagen og områdene rundt små turer, hvem er her i dag?, skape tilhørighet i gruppen, gutter og jenter får like muligheter uavhengig av kjønn	Bli kjent i nærmiljøet, turer, trafikkopplæring, kildesortering, barnehagens materialer inspirerer til lek uavhengig av kjønn

Trafikksikker barnehage

Bærum kommune har som mål å i samarbeid med Trygg Trafikk bli en trafikksikker kommune. Vi i Lille-Jong ønsker å være en trafikksikker barnehage. På foreldremøtet i september snakker vi med foreldrene om trafikk, kjøring til barnehagen, parkering og sikring av barn i bil. Det er viktig at foreldrene er gode rollemodeller med gode holdninger, og at vi samarbeider om barnas trafikkopplæring og trafikksikkerhet. Foreldrene vil også få informasjon om at vi har en egen handlingsplan om trafikk. Denne inneholder risikovurderinger og beskrivelse av rutiner for hvordan vi ivaretar trafikksikkerhet på tur. Personalet må kunne barnehagens rutiner og regler for sikkerhet og også gå foran som gode rollemodeller. Barna skal lære enkle trafikkregler for fotgjengere og om bruk av refleks, sykkelhjelme og bilbelte.

Kompetanseplan

Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse. Gjennom ulike kompetansetiltak kan de ansatte styrke sin kompetanse og pedagogiske praksis i tråd med rammeplanen.

TEMAER PÅ PERSONALMØTER OG PLANLEGGINGSDAGER:	
Tilvenning	Trafikk
Babblarna	Observasjonsskjema "Alle-med"
«Tett på»	Personalsamarbeid
Årsplan	Månedlig planlegging og evalueringer
Barnesyn	Hva rører seg på barnehagefronten? (Utdanningsdirektoratet)
Æ e mæ	Enkeltbarn, gjennomgang til og fra foreldresamtaler
HMS	Referater fra kurs
Risikokartlegging	Evaluering
Rammeplanen	

Faglige forum ellers; avdelingsmøter, pedledermøter, nettverksmøter for styrere og møter i kommunen

Tverrfaglig samarbeid

Det er viktig med et godt samarbeid med andre instanser for barn og unge slik at barnet mottar et treffsikkert og helhetlig tilbud, og for å få til så gode tiltak som mulig i barnehagen.

Samarbeidspartnere utenfor barnehagen:

- Bærum kommune, Barnehagekontoret og Veiledningssenteret
- Barneverntjenesten
- Helsestasjon
- Barnehager i nærområdet
- Pedagogisk Psykologisk Tjeneste – PPT
- Barne- og Ungdomspsykiatrisk Poliklinikk – BUP
- Ressursteam
- Barnehagekontoret

